

plačuje, med tem, ko se banaške, bolgarske, slavonske in hrvaške češplje, ki niso v dimu posušene in so nam sploh pod imenom „sremske češplje“ znane, po 15 do 22 gold. cent plačujejo.

Da smo v sušenju češpelj tako zaostali, se nam pa ne sme nikakor zameriti, ako se pomisli, da prosti naš kmetič, ki je brž ko ne iznajdel stare sušilnice, ni mogel sprevideti, da bo železnica, kakor na vse druge kupčijske pridelke, tako tudi na kupčijo suhih češpelj, toliko vpliva imela; a to še tem bolj, ker je bila med kmeti občna misel razširjena, da se železnice ne bodo nikdar obdržale. Ta zaostalost v sušenju češpelj se še celó našim boljim gospodarjem očitati ne more, kajti gotovo je malo takih, ki bi se bili v kaki kmetijski šoli izučili. Al zaostali nismo mi sami, enaka se godi tudi po drugih deželah, še celó v takih, ki zaradi posebnega napredka v kmetijstvu daleč po svetu slove. Tù naj omenim le Virtemberško. Dasiravno ima ta dežela kmetijsko akademijo, ki je obče znana po svetu, vendar se je priporočevanje dobrih in primernih sušilnic še le leta 1857. pričelo, ki pa še dandanes niso povsod vpeljane. (Dal. prih.)

Kozave ovce v Istri in na Kranjskem.

Opomin gospodarjem.

Ni vsaka bolezen, bodi-si človeška bodi-si živinska, povsod domača. Tako se bere v živinozdravniških bukvah, ne ravno starih, da na Kranjskem kozé pri ovcah niso znane. In res je utegnilo tako biti, in še je morebiti resnica, da prvotno se ne začenjajo ovčje kozé na Kranjskem; al druga je to, če jih kranjske ovce nalezejo od družih. In tako je že bilo in je, kakor smo omenili v zadnjih „Novicah“, tudi ravno zdaj.

Kranjske ovce, ki so bile čez zimo na paši v Istri, so jih ondi od Istrijskih nalezle, in ko so jih pretekli mesec prignali domú v Šneperski gozd na pašo, so zatrosile ondi to bolezen, ktero bi težko vkrotili, če pastirji in gospodarji se potuhnejo in skrivajo to grozno kužno bolezen, ki jo zdrava ovca tudi 100 stopinj od kozave ovce lahko naleze, da potem kakor plamen seže čez celo čedo. Da je pa to resnica, da iz Istre nam je došla ta kuga, priča pismo c. kr. deželne vlade Tržaške od 20. dne t. m., ktero Kranjski c. kr. deželni vladi naznanja, da v Istri v vasi Brestu v občini Buzetski in v vasi Skalnici v občini Kastavski razsajajo koze in so dozdej v Brestu med 898 ovcami 66, v Skalnici pa med 461 kozavim našli 44.

Pazite tedaj, gospodarji! da ne pridete po nečimurnosti v veliko škodo, kajti le to more pomagati, da se zdrava živina loči od bolne — in to daleč daleč, da ne pride v nikakoršno dotiko niti z bolno živino, niti s takimi ljudmi, ki so pri bolni bili, pa tudi se volne kozavim ovac bojte kakor strupa!

Kdor pa ne uboga, sam naj si pripiše škodo, ki ga zadene, ako blaga zgubi veliko, vrh tega po postavi mora poleg 60 gld. globe še povrniti vso škodo, ki je po njegovih ovcah druge gospodarje zadela!

Vinorejsko društvo v Dornberku na Goriškem.

Ker je našim bralcem znan pregovor, da „izgledi mikajo“, naj jim po „Gosp. Listu“ povemo o prvem shodu tega še le ustanovljenega društva.

„Vsacemu je znan — tako piše — prijazni in lepi Dornberg s svojimi krasnimi vinogradi. Da! ljuba narava podelila je Dornberčanom srečno lego s krasnim obnebjem. Ni čuda tedaj, da že zdaj imajo dovolj dobre vinske kaplice, ktero bi pa lahko še za veliko zboljšati

mogli v dobroti in množini. Z veseljem moremo naznaniti, da so se tudi prav vrli možaki v Dornbergu združili in napravili „vinorejsko društvo“ po enakih pravilih, kakoršna so bila po „Gosp. Listu“ nasvetovana (in tudi v „Novicah“ natisnjena). Dne 7. t. m. imelo je mlado društvo prvo občno sejo. Obravnave vodil je za to društvo jako vneti g. Krševani, ki je nazoče (ude in neude) prav prijazno pozdravil. Potem je prof. kmetijstva g. Povše govoril o vinoreji in določno dokazal, kaj da je namen in naloga društvu, ki je le društvo poskuševalno in ne bo ravnalo brez prepričanja itd., tedaj da lahko vsakdo vstopi brez zaveze, da bi moral vedno ostati v društvu. Tudi o potrebi zedinjenja v taka društva je govoril. Videlo se je, da je ljudstvo, kojega je bilo prav dovolj zbranega, se dalo prepričati o važni in velekoristni stvari. Ker je bilo dovolj vpisanih družbenikov nazočih, sklenilo se je izvoliti predsednika in odbor. Izvoljeni so bili enoglasno: predsednik: čast. gosp. župnik Kramar; odborniki pa: gg. Fr. Krševani, posestnik, Kolavčič, kaplan, Sinigoj Andrej, Sinigoj Josip, Mravlje Josip, vsi posestniki v Dornbergu. — Sklenilo se je, da se koj v jeseni začne delati z umnim napravljanjem vina, in da se zato prosi kmetijsko ministerstvo, naj blagovoljno že to leto podpira mlado društvo. Zbrani družbeniki bili so prav navdušeni in so nazdrave prof. Povšeta prav srčno odzdravljali.“

„Tako smemo zopet radostno reči, da gospodarstvo v naši lepi deželi vrlo napreduje, kajti zedinjenje je pravo sredstvo kmetijskemu napredku. Vrlemu odboru in njegovemu načelniku pa kličemo: Krepko in hitro na lepo delo!“

Národno - gospodarske stvari.

Nekoliko vprašanj do kranjskih gosp. agentov Greshamovih.

„Novice“ so leta 1867. priporočale zavarovalnico Greshamovo, ko je svoje delovanje začela tudi na Slovenskem. Na to priporočilo je začel tadanji inšpektor pridno se po deželi naši okoli voziti in ljudi nagovarjati, da bi se na življenje zavarovali pri Greshamu, obetaje jim zlate gore, to je, silno mikavne dobičke. Pretekla so 3 leta in čas je prišel, da bodo obljubljeni dobički se delili družbenikom. Meseca novembra 1871. leta so jim prišla naznanila v roke, al popred tako obilno obetani dobički postali so skor piškave ničle! Če bi treba bilo, dokažemo to z živimi izgledi, kakor tudi to, koliko je Gresham ljudem povrnil, ki so mu svojo polico nazaj prodali, in vendar ima ta zavarovalnica v svojih na pergamentu natisnjenih policah take postave natisnjene, ki jej na tanko določujejo dolžnost, ktero mora dopolniti, ako police od družbenikov nazaj kupuje. V policah, ki so dane zavarovancem na življenje, se v 2. člena 4. odstavku beró naslednje besede: „tarife za prodaj in za zaméno polic morajo že naprej določene in vladi predložene biti; tudi je zavarovancem, ki svojo polico prodati ali pa zamenjati hočejo, dovoljen pregled omenjene tarife“. Tudi jaz sem ponudil svojo polico Greshamu v prodaj, in naglo mi je došel odgovor, da za vplačanih 285 gold. 50 kr. in pa za 4 gold. 75 kr. dobička, tedaj za 290 gold. 25 kr. mi družba plača samo 199 gold., — tedaj družbi dobička ostane 90 gold. S tem odgovorom nisem bil zadovoljen; prosil sem tedaj družbo, naj mi pošlje tarife od c. k. vlade potrjene na pregled. Na to mi vodstvo Greshamovo odgovorí po svojem reprezen-